

aardrijkskunde - vmbo : vakspecifieke informatie centraal examen 2015

Deze informatie maakt deel uit van de Septembermededeling van het College voor Toetsen Examens (het CvTE) (zie Examenblad.nl).

Alle leerwegen: BB, KB en GL/TL

examenstof	Er is een nieuw examenprogramma en een nieuwe syllabus.
syllabus 2015	<p>Nota bene! Het c.e. is gebaseerd op het nieuwe examenprogramma aardrijkskunde vmbo. De syllabus wijkt dus geheel af van de syllabi van de jaren voor 2015.</p> <p>Voor de syllabus 2015 zie www.examenblad.nl → jaarring 2015 → vmbo BB (of vmbo KB/ vmbo GL/vmbo TL) → maatschappijvakken → aardrijkskunde</p>
brochure	<p>In de brochure <i>Een nieuw centraal examen aardrijkskunde vmbo</i> staat informatie over de structuur en de inhoud van de nieuwe syllabus en voorbeelden van vraagtypes die in het centraal examen kunnen voorkomen. U vindt deze brochure op de website van het CvTE via www.hetcvte.nl → Onderwerpen → Centrale examens VO → Vakvernieuwingen → Aardrijkskunde vmbo.</p>
nadere informatie	<ul style="list-style-type: none"> • Status van het correctievoorschrift: regelgeving Het CvTE heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift. Als de corrector van mening is dat het correctievoorschrift een onvolkomenheid bevat, neemt hij contact op met het Examenloket (examenloket@duo.nl). <p>Let op! Ook bij de centrale examens over het nieuwe programma is de atlas NIET toegestaan.</p>

BB

examenvorm	digitaal c.e.
afnametijdstip	door de examensecretaris van de school zelf in te plannen
	Nota bene! Het c.e. is gebaseerd op het nieuwe examenprogramma aardrijkskunde vmbo. De syllabus wijkt dus geheel af van de syllabi van de jaren voor 2015.
voorbeeldexamen	Voor het centraal examen aardrijkskunde BB is een digitaal voorbeeldexamen beschikbaar. Dit voorbeeldexamen kunt u vinden op de website van Cito via www.cito.nl → Centrale examens → Digitale examens vmbo → Voorbeeldexamen → Nieuw examen aardrijkskunde 2015. Let op! Ook bij de centrale examens over het nieuwe programma is de atlas NIET toegestaan.
bezemexamen	In 2015 zijn er bezemexamens beschikbaar. Deze bezemexamens zijn gebaseerd op de syllabus van 2014. De bezemexamens zijn alleen beschikbaar als papieren cse. Deze examens mogen alleen op de vaste afnametijdstippen volgens het rooster voor de centrale examens www.examenblad.nl → jaarring 2015 → vmbo BB → maatschappijvakken → aardrijkskunde → zie onder 'Officiële publicaties'
overige informatie	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Keuze voor digitaal</i> In 2015 kiest uw school zelf of de centrale examens BB digitaal (in ExamenTester) of op papier worden afgenomen. De keuze voor digitaal geldt voor alle algemene vakken BB. Uw school kan dus niet bij het ene vak kiezen voor digitaal en bij het andere vak voor papier. Gedurende het schooljaar heeft uw school de mogelijkheid om terug te vallen naar de papieren cse's. Dit gaat altijd via de examensecretaris. • <i>Brochure met kaders</i> Gedetailleerde informatie over de digitale centrale examens staat in de brochure 'Kaders flexibele en digitale centrale examens 2015 BB en KB' en de activiteitenplanning. U kunt deze documenten vinden in het algemene deel van deze septembermededeling in paragraaf I.4.2. • <i>Richtlijnen geheimhouding</i> Op onderdelen heeft de brochure 'Kaders flexibele en digitale centrale examens 2015 BB en KB' de status van regelgeving. In het bijzonder geldt dat docenten kennis moeten hebben van de richtlijnen met betrekking tot geheimhouding, die beschreven zijn in paragraaf 7.5 van deze brochure. Daarom is deze paragraaf 7.5 als bijlage aan deze vakspecifieke informatie toegevoegd. • <i>Toegestane hulpmiddelen</i> Bij de digitale centrale examens zijn dezelfde hulpmiddelen toegestaan als bij de papieren cse's. Dat betekent dat kandidaten bijvoorbeeld een woordenboek en kladpapier mogen gebruiken. In verband met de geheimhouding moet de school er op toezien dat de kandidaten het kladpapier achterlaten in de examenruimte. Voor een overzicht van de toegestane hulpmiddelen, zie bijlage 2A van de Regeling rooster en toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens van de eindexamens en de staatsexamens VO in 2015. Let op! Ook bij de centrale examens over het nieuwe programma is de atlas NIET toegestaan.

Vervolg BB

examenvorm	papieren cse
afnametijdstip	volgens het rooster voor de centrale examens www.examenblad.nl → jaarring 2015 → vmbo BB → maatschappijvakken → aardrijkskunde → zie onder 'Officiële publicaties'
	Nota bene! Het c.e. is gebaseerd op het nieuwe examenprogramma aardrijkskunde vmbo. De syllabus wijkt dus geheel af van de syllabi van de jaren voor 2015.
voorbeeldexamen	Voor het centraal examen aardrijkskunde BB is een digitaal voorbeeldexamen beschikbaar. Dit voorbeeldexamen kunt u vinden op de website van Cito via www.cito.nl → Centrale examens → Digitale examens vmbo → Voorbeeldexamens → Nieuw examen aardrijkskunde 2015. Let op! Ook bij de centrale examens over het nieuwe programma is de atlas NIET toegestaan.
bezemexamen	In 2015 zijn er bezemexamens beschikbaar. Deze bezemexamens zijn gebaseerd op de syllabus van 2014. De bezemexamens zijn alleen beschikbaar als papieren cse. Deze examens mogen alleen op de vaste afnametijdstippen volgens het rooster voor de centrale examens www.examenblad.nl → jaarring 2015 → vmbo BB → maatschappijvakken → aardrijkskunde → zie onder 'Officiële publicaties'

KB

examenvorm	digitaal c.e.
afnametijdstip	door de examensecretaris van de deelnemende scholen zelf in te plannen
	Nota bene! Het c.e. is gebaseerd op het nieuwe examenprogramma aardrijkskunde vmbo. De syllabus wijkt dus geheel af van de syllabi van de jaren voor 2015.
voorbeeldexamen	Voor het centraal examen aardrijkskunde KB is een digitaal voorbeeldexamen beschikbaar. Dit voorbeeldexamen kunt u vinden op de website van Cito via www.cito.nl → Centrale examens → Digitale examens Let op! Ook bij de centrale examens over het nieuwe programma is de atlas NIET toegestaan.
bezemexamen	In 2015 zijn er bezemexamens beschikbaar. Deze bezemexamens zijn gebaseerd op de syllabus van 2014. De bezemexamens zijn alleen beschikbaar als papieren cse. Deze examens mogen alleen op de vaste afnametijdstippen volgens het rooster voor de centrale examens www.examenblad.nl → jaarring 2015 → vmbo KB → maatschappijvakken → aardrijkskunde → zie onder 'Officiële publicaties'
overige informatie	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Keuze voor digitaal</i> In 2015 kiest uw school zelf of de centrale examens KB digitaal (in ExamenTester) of op papier worden afgenomen. De keuze voor digitaal geldt voor alle algemene vakken KB. Uw school kan dus niet bij het ene vak kiezen voor digitaal en bij het andere vak voor papier. Gedurende het schooljaar heeft uw school de mogelijkheid om terug te vallen naar de papieren cse's. Dit gaat altijd via de examensecretaris. • <i>Brochure met kaders</i> Gedetailleerde informatie over de digitale centrale examens staat in de brochure 'Kaders flexibele en digitale centrale examens 2015 BB en KB' en de activiteitenplanning. U kunt deze documenten vinden in het algemene deel van deze septembermededeling in paragraaf I.4.2. • <i>Richtlijnen geheimhouding</i> Op onderdelen heeft de brochure 'Kaders flexibele en digitale centrale examens 2015 BB en KB' de status van regelgeving. In het bijzonder geldt dat docenten kennis moeten hebben van de richtlijnen met betrekking tot geheimhouding, die beschreven zijn in paragraaf 7.5 van deze brochure. Daarom is deze paragraaf 7.5 als bijlage aan deze vakspecifieke informatie toegevoegd. • <i>Toegestane hulpmiddelen</i> Bij de digitale centrale examens zijn dezelfde hulpmiddelen toegestaan als bij de papieren cse's. Dat betekent dat kandidaten bijvoorbeeld een woordenboek en kladpapier mogen gebruiken. In verband met de geheimhouding moet de school er op toezien dat de kandidaten het kladpapier achterlaten in de examenruimte. Voor een overzicht van de toegestane hulpmiddelen, zie bijlage 2A van de Regeling rooster en toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens van de eindexamens en de staatsexamens VO in 2015. Let op! Ook bij de centrale examens over het nieuwe programma is de atlas NIET toegestaan.

Vervolg KB

examenvorm	papieren cse
	Nota bene! Het c.e. is gebaseerd op het nieuwe examenprogramma aardrijkskunde vmbo. De syllabus wijkt dus geheel af van de syllabi van de jaren voor 2015.
afnametijdstip	volgens het rooster voor de centrale examens www.examenblad.nl → jaarring 2015 → vmbo KB → maatschappijvakken → aardrijkskunde → zie onder 'Officiële publicaties'
voorbeeldexamen	Voor het centraal examen aardrijkskunde KB is een digitaal voorbeeldexamen beschikbaar. Dit voorbeeldexamen kunt u vinden op de website van Cito via www.cito.nl → Centrale examens → Digitale examens Let op! Ook bij de centrale examens over het nieuwe programma is de atlas NIET toegestaan.
bezemexamen	In 2015 zijn er bezemexamens beschikbaar. Deze bezemexamens zijn gebaseerd op de syllabus van 2014. De bezemexamens zijn alleen beschikbaar als papieren cse. Deze examens mogen alleen op de vaste afnametijdstippen volgens het rooster voor de centrale examens www.examenblad.nl → jaarring 2015 → vmbo KB → maatschappijvakken → aardrijkskunde → zie onder 'Officiële publicaties'

GL/TL regulier

examenvorm	papieren cse
	Nota bene! Het c.e. is gebaseerd op het nieuwe examenprogramma aardrijkskunde vmbo. De syllabus wijkt dus geheel af van de syllabi van de jaren voor 2015.
afnametijdstip	volgens het rooster voor de centrale examens www.examenblad.nl → jaarring 2015 → vmbo TL of vmbo GL → maatschappijvakken → aardrijkskunde → zie onder 'Officiële publicaties'
voorbeeldexamen	Voor het centraal examen aardrijkskunde GL/TL is een voorbeeldexamen beschikbaar. Dit voorbeeldexamen kunt u vinden op de website van Cito via www.cito.nl → Centrale examens → Schriftelijke en praktische examens vmbo → Voorbeeldexamens → Nieuw examen aardrijkskunde 2015. Let op! Ook bij de centrale examens over het nieuwe programma is de atlas NIET toegestaan.
bezemexamen	In 2015 zijn er bezemexamens beschikbaar. Deze bezemexamens zijn gebaseerd op de syllabus van 2014. De bezemexamens zijn alleen beschikbaar als papieren cse. Deze examens mogen alleen op de vaste afnametijdstippen volgens het rooster voor de centrale examens www.examenblad.nl → jaarring 2015 → vmbo TL → maatschappijvakken → aardrijkskunde → zie onder 'Officiële publicaties'

Bijlage

paragraaf 7.5 uit de brochure 'Kaders flexibele en digitale centrale examens BB en KB 2015'

Geheimhouding

Geheimhouding is een majeur aandachtspunt.

Anders dan bij de centrale examens die op een vast moment worden afgenomen, zijn de examendocumenten (opgaven, bijlagen, correctievoorschriften) van de flexibele centrale examens na de afname **NIET** openbaar. Dat vergt extra voorzorgen van de school om de geheimhouding te waarborgen.

Tijdens de examenperiode van voorgaande jaren is gebleken dat het noodzakelijk is de richtlijnen met betrekking tot de geheimhouding te expliciteren:

Onder geheimhouding van de opgaven van een digitaal centraal examen wordt het volgende verstaan:

- de opgaven zijn toegankelijk voor de kandidaat tijdens de examenzitting waaraan hij deelneemt en (eventueel vergezeld door zijn wettelijk vertegenwoordiger) bij eventuele inzage na vaststellen van de uitslag (zie handleiding ExamenTester voor de examensecretaris);
- door de kandidaat gemaakte notities mogen door de kandidaat niet worden meegenomen;
- de opgaven zijn toegankelijk voor medewerkers van de school voor zover dat en op het moment dat dit noodzakelijk is voor de afname en correctie van het examen.

De directeur wordt geacht de medewerkers van zijn school op te dragen om:

- bovenstaande bepalingen onder a, b en c in acht te nemen;
- elk digitaal centraal examen uitsluitend te gebruiken voor het doel waarvoor het bestemd is, te weten als centraal examen *);
- te voorkomen dat examenopgaven en/of examenafnames worden gefotografeerd/gefilmd en/of registraties (zoals (digitale) schermafdrucken) daarvan zonder toestemming van het College voor Toetsen en Examens worden gemaakt dan wel verspreid;
- te voorkomen dat kandidaten tijdens een afname toegang hebben tot een of meer andere examens dan de afname die voor hen ingepland staat **);
- geen informatie, in welke zin dan ook, over de inhoud van enig digitaal centraal examen met derden uit te wisselen of publiek te maken ***).

*)

Dat betekent dat oefenen met digitale examens 2015 niet is toegestaan. Hier voor mogen alleen de voorbeeldexamens gebruikt worden. Ook is het niet toegestaan om de digitale examens (klassikaal) met de kandidaten te bespreken. Voor individuele kandidaten bestaat er wel de mogelijkheid tot inzage **in het gemaakte werk**, maar ook hier zijn speciale richtlijnen voor. Deze zijn te vinden in paragraaf 7.11 'Inzagerecht voor kandidaten'.

**)

De examensecretaris zorgt er voor dat er per kandidaat per vak maar één variant ingepland staat. Tevens zorgt de examensecretaris ervoor dat ingeplande examens pas vlak voor de afname vrijgegeven worden, zodat de kandidaat op het moment van afname geen andere examens kan openen dan het alleen het voor dat tijdstip ingeplande examen.

***)

Onder 'derden' wordt hier verstaan: iedereen die niet uit hoofde van zijn betrekking in een VO-school betrokken is bij de afname van het desbetreffende digitaal centraal examen.

Dientengevolge is het docenten niet toegestaan om via forums op het internet te discussiëren over opgaven. Dat dit soms toch gebeurde leidde er toe dat een tekst uit het digitale centrale examen Nederlands KB 2013 op een website bekend gemaakt werd. Dit noopte het CvTE er toe de examensecretarissen mee te delen dat enkele varianten vanaf dat moment niet meer gebruikt mochten worden.

Wat eventueel wel kan is dat enkele vakdocenten van verschillende scholen telefonisch of tijdens een besloten sessie spreken over het examen.

Docenten dienen zich ervan bewust te zijn dat schriftelijke informatie in handen kan komen van mensen voor wie deze informatie niet bedoeld is en dat het uitlekken van informatie over het examen de belangen van de kandidaten kan schaden.

Voor inhoudelijke vragen of reacties kunnen docenten terecht bij de Examenlijn van het CvTE.

Over de door Cito verstrekte voorbeeldexamens kan uiteraard wel vrijelijk worden gecommuniceerd.

Binnen ExamenTester zijn daarnaast de volgende maatregelen getroffen in het kader van de geheimhouding:

- 1 Docenten zien binnen CorrectionManager alleen de open vragen en de antwoorden van de kandidaten die zij als examiner moeten corrigeren. Docenten zien tijdens de correctie dus niet de automatisch scoorbare vragen en ook niet de antwoorden van de kandidaten op deze vragen.
- 2 Het is niet toegestaan om een papieren uitdraai te maken van het gemaakte werk van de BB-KB-leerling. In ExamenTester is de printfunctie van de betreffende schermen daarom uitgeschakeld.